

หน้า

หน้า

รศ.ดร.อริยา
จินตามพร

ปลาคาร์ที่แล้ว "X-RAY สุขภาพ" นำเสนอเกี่ยวกับการทำความสะอาดเมื่อเชื้อราบุกบ้านภายหลังน้ำลด ในวันนี้ยังคงเป็นเรื่องเชื่อราเช่นเคยที่เรียกกันว่า "ราน้ำ" (พิเทียม อินสิดิโอะซุ่ม) ซึ่งไม่ค่อยมีคนเอ่ยถึงมากนัก อาจเป็นเพราะไม่รู้จักนั่นเอง

รศ.ดร.อริยา จินตามพร หัวหน้าหน่วยราวิทยา ภาควิชาจุลชีววิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อธิบายว่า "ราน้ำ" เป็นชื่อทั่วไปที่เรียกกัน แต่นักวิทยาศาสตร์มักค้นพบแล้วว่าหลังจากคุณลักษณะ รูปร่าง ในรายละเอียดต่าง ๆ พบว่า มัน

ไม่ใช่ราน้ำ แต่มีลักษณะคล้าย ๆ กับกลุ่มสาหร่ายเซลล์เดียวและไดอะตอม

ราน้ำจะอยู่ในน้ำสะอาดตามบ่อน้ำในนา ตามเขื่อน หรือน้ำที่ขังในระบบชลประทานก่อนที่ จะปล่อยลงไปในนาข้าว หรืออยู่ในดินใกล้แหล่งน้ำนั้น ๆ เขตอบอุ่น ร้อนชื้น เหมือนบ้าน

เราจะมีเชื้อนี้ในหลายแหล่ง โดยสามารถแยกเชื้อเหล่านี้ได้โดยหย่อนเส้นผมลงไปในช่วงที่มีน้ำที่เก็บจากแหล่งน้ำธรรมชาติข้างคัน ทิ้งไว้สักกระยะหนึ่ง ถ้ามีราน้ำอยู่ มันจะเกาะกับเส้นผม ซึ่งจะไม่สามารถเห็นได้ด้วยตาเปล่า จากนั้นนำเส้นผมไปวางบนอาหารเลี้ยงเชื้อ มันก็จะเจริญเติบโตที่ผ่านมาในบ้านเราการติดเชื้อนี้ในคนพบเป็นอันดับหนึ่งของโลก ในขณะที่ต่างประเทศอย่างบราซิล อาร์เจนตินา มักเป็นโรคติดเชื้อในสัตว์

การก่อโรคในคน เช่น ถ้าน้ำที่มีราน้ำกระเด็นเข้าตาจะก่อโรคที่กระจกตา ทำให้เกิดอาการอักเสบ ถ้าไม่รีบรักษาอาจทำให้ตาบอดได้ อาการของผู้ป่วยคือ เคืองตา เห็นภาพไม่ชัด การหยอดตาด้วยสเตียรอยด์ อาจเป็นการลดอาการอักเสบได้ แต่อาจมีผลทำให้เชื้อเพิ่มปริมาณมากขึ้น

นอกจากการเกิดโรคบริเวณกระจกตาแล้ว อาจเกิดโรคที่ผิวหนังได้บ้าง การวินิจฉัยก่อนข้างหากอีกทั้งรายงานจำนวนผู้ป่วยก็พบน้อย แต่โดยส่วนใหญ่มักเป็นการติดเชื้อในหลอดเลือดบริเวณขาและแขน โดยเฉพาะเกษตรกรที่มีบาดแผลบริเวณแขนขา แล้วไปขำน้ำอาจมีโอกาสนำให้ติดเชื้อราน้ำได้

ราน้ำที่อยู่ในน้ำจะไม่ได้มีลักษณะเป็นเส้นใยแต่จะเป็นสปอร์ มันสามารถว่ายน้ำได้ สปอร์ราน้ำจะวิ่งไปเกาะบาดแผลทำให้ผิวหนังบริเวณดังกล่าวติดเชื้อ เมื่อติดเชื้อไปสักกระยะหนึ่ง กรณีที่เป็นการติดเชื้อในหลอดเลือดเชื้อจะไปอุดตัน

ที่เส้นเลือดแดงทำให้บริเวณนั้น
ขาดเลือดไปเลี้ยง กลายเป็น
เนื้อตายสีดำ ดังนั้นต้องรีบไป
พบแพทย์ ถ้าไปหาเร็ว วินิจฉัย
ถูกต้อง และได้รับการรักษาที่
ถูกต้อง จะมีโอกาสหายมากขึ้น
แต่ถ้าไม่รีบรักษา บริเวณ
ที่ติดเชื้อมีสีดำเพิ่มขึ้นจาก
การขาดเลือดไปเลี้ยง ถ้าเป็นที่
บริเวณขาอาจถึงขั้นต้องตัดทิ้ง
แล้วใส่ขาเทียม ถ้าไม่ตัดขาทิ้ง
เชื้อมีโอกาสลุกลามไปเรื่อย ๆ จนถึงขั้น
เสียชีวิตได้

แม้การเกิดโรคคนในประเทศไทยจะพบมากเป็นอันดับ
หนึ่งของโลก แต่อุบัติการณ์เมื่อเทียบกับโรคอื่น ๆ ถือว่า

โรจจากราน้ำพบน้อย
มาก เพราะปีหนึ่งพบผู้
ป่วยประมาณ 10 กว่า
รายเท่านั้นที่สามารถ
วินิจฉัยได้ คงเป็น
เพราะโรคนี้นคนไม่ค่อย
รู้จัก

แผลที่ขาเกิดจากราน้ำ

ขณะเดียวกัน
ยังพบว่า ผู้ป่วยส่วน
ใหญ่ที่พบในบ้านเรามาก
จะเป็นผู้ป่วยที่เป็นโรค
เลือดจางที่เป็นความ
ผิดปกติทางพันธุกรรม

ที่เรียกว่า โรคธาลัสซีเมีย อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่ทุกคนที่เป็นธาลัส
ซีเมียทุกคนจะเป็นโรคติดเชื้อราน้ำนี้ แต่ทางอเมริกากลับพบว่า
คนที่เป็นโรจจากราน้ำไม่ได้เป็นโรคธาลัสซีเมีย

สำหรับการรักษาคนไข้ที่ติดเชื้อราน้ำ บางรายอาจต้องตัด
บริเวณที่ติดเชื้อก่อน จากนั้นอาจให้การรักษาด้วยการกระตุ้น
ภูมิคุ้มกันด้วยเชื้อที่ตายแล้ว

ท้ายนี้แนะนำว่า มีความผิดปกติเกิดขึ้น ควรรีบไป
พบแพทย์เพื่อรับการวินิจฉัยและรับการรักษาที่ถูกต้อง
เพราะการรักษาในปัจจุบันมีไม่กี่วิธี การใช้ยาฆ่าเชื้อราที่ไม่
ได้ผล 100%

นพพรช บุญชาญ : รายงาน